

ความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารกับการคาดคะเน
ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
Knowledge and Understanding of Information Operations (IO)
and Economic Impact Assessment in the Digital Era of the population
in Bangkok

วรินทร์ พูนผล^{1*} และธัญพัทธ์ ไคร์วานิช²

(Varin Pulpol^{1*} and Tanpat Kraiwanit²)

^{1*, 2}คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต 52/347 ต.หลักหก อ.เมือง ปทุมธานี 12000

อีเมลผู้แต่งหลัก : vowvarin08@gmail.com เบอร์โทร : 09 8410 2294

วันที่รับบทความ 30 พฤศจิกายน 2563

Received: Nov. 30, 2020

วันที่รับแก้ไขบทความ 20 กันยายน 2564

Revised: Sep. 20, 2021

วันที่ตอบรับบทความ 23 กันยายน 2564

Accepted: Sep. 23, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารกับการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ และศึกษาผลกระทบของความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) ที่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ การศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) จากกลุ่มประชากรไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยได้ตัวอย่างมาทั้งหมด 1,250 คน ข้อมูลถูกเก็บโดยแบบสอบถามออนไลน์ และถูกนำไปวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกแบบเรียงลำดับ (Ordered Logistic Regression) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาและความรู้ความเข้าใจปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มขึ้นของระดับการศึกษาจากปริญญาตรีเป็นปริญญาโทหรือสูงกว่าจะมีโอกาสส่งต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในทิศทางลบเพิ่มขึ้น และหากค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เกิดการคาดคะเนในทิศทางลบเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากผลการทดลองที่ได้ทำให้มีข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ โดยควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาพื้นฐานให้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจมีความแม่นยำขึ้น อันเนื่องมาจากรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อนักลงทุนรายย่อยและผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ลงทุนไม่เสียผลประโยชน์จากข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะทำให้การลงทุนในประเทศมีความเจริญก้าวหน้า

คำสำคัญ: การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร; การคาดคะเนเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล; ความถดถอยโลจิสติกแบบเรียงอันดับ

Abstract

This research aims to examine whether the demographic factors and knowledge and understanding of information operations (IO) affect economic impact assessment in the digital era of the population in Bangkok. Data were collected via an online survey from 1,250 Thai citizens aged 18 and up who live in Bangkok, and they were then analyzed using ordered logistic regression (OLR) to test the hypotheses. The findings show that education level and knowledge scores were significant for economic impact assessment. If the education level increases from less than a bachelor's degree to higher education, the estimation of economic impacts will be negative, and when knowledge scores rise, the estimation of economic impacts will be negative as well. Therefore, the suggestions based on the results encourage fundamental education in a wide range of Thai citizens, hence economic impact assessment will be more accurate due to being aware of fake news and effective use of information. Consequently, this will provide good opportunities to small investors and entrepreneurs and then domestic investments will be prosperous.

Keywords: information operations; digital economy; ordered logistics regression.

บทนำ

การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (information operations: IO) เป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อข้อมูลและระบบสารสนเทศของฝ่ายตรงข้ามในขณะที่ปกป้องข้อมูลและระบบสารสนเทศของตนเอง (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารไม่ได้นำมาใช้เพียงแคในยุทธการสู้รบเพียงอย่างเดียว แต่กลับเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปก็สามารถสร้างและนำมาใช้ได้ ข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ในหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง การลงทุนหรือในด้านจิตวิทยา (วัชรินทร์ แก่นทอง, 2560) ในปัจจุบัน มีการพัฒนาเรื่องข้อมูลข่าวสารอย่างก้าวกระโดด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วพร้อมแดนและรวดเร็วอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แทนที่ทุกคนจะสามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างอย่างมีประสิทธิภาพและตามความเป็นจริงทำให้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพลดลง แต่ในความเป็นจริงแล้วผลกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม การรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็วส่งผลต่อการกระทำหรือการตัดสินใจที่รวดเร็วไปด้วย (ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง, 2559) ในอดีตฝ่ายที่มีอำนาจที่จะใช้การปฏิบัติการข้อมูลได้มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลมีบทบาทและอำนาจที่จะสื่อสารและเข้าถึงประชาชนมากที่สุด แต่ในปัจจุบัน มีสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดียต่าง ๆ ซึ่งทุกคนสามารถที่จะผลิตสื่อได้ด้วยตนเอง ทำให้การใช้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพมากที่สุดอาจไม่ใช่เพียงแค่สำหรับรัฐบาลอีกต่อไป

เนื่องด้วยประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครอาจมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (IO) ไม่ดีพอ ซึ่งอาจทำให้เกิดการรับข้อมูลคลาดเคลื่อนและทำให้เกิดตัดสินใจผิดพลาดส่งผลให้ผู้อื่นเกิดความตระหนักตกใจ หรืออาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในสังคมหรือระหว่าง

ประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อไปถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีความประสงค์ที่จะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และผลกระทบของความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารที่มีต่อการคาดการณ์ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจของประเทศไทยในยุคดิจิทัลประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารและลดผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากข้อมูลข่าวสารที่สร้างมาจากการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ทำให้เกิดการพัฒนากับข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการเมืองในยุคดิจิทัลในเชิงเศรษฐศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

ขอบเขตในการศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารกับการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และเครื่องมือสื่อสารคมนาคมออนไลน์ที่ใช้) และความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนในประเทศไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 51,589,247 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,250 คน โดยในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงจากการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และให้ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 5% ซึ่งค่าจากการคำนวณที่ได้ คือ 399.9969 โดยสามารถกล่าวได้ว่า จำนวนประชากรขั้นต่ำที่ต้องใช้อยู่ที่ประมาณ 400 คน แต่เพื่อความแม่นยำให้มากขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 1,250 คน

3. ขอบเขตระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน พ.ศ.2563 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 เดือน

4. ขอบเขตพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการศึกษา คือ เขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย

1. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) จากกลุ่มประชากร โดยได้ตัวอย่างมาทั้งหมด 1,250 คน ข้อมูลจะถูกเก็บโดยแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างโดย Google Form และได้ทำการกระจายแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ อาทิ Facebook และ Line เป็นต้น

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารและการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ แล้วนำมากำหนดแนวคิดของการวิจัยเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์

2) การสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ และพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับสมมติฐาน วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อที่จะได้แก้ไขข้อมูลหรือรูปแบบต่าง ๆ โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการทำให้ข้อมูลเกิดความเที่ยงตรงและแม่นยำมากขึ้น

4) นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ก่อนเก็บข้อมูลจริงผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปทำการทดสอบ (Pre-Test) เพื่อตรวจสอบครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและเพื่อดูว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกับ ความหมายของผู้ศึกษามากน้อยเพียงใด โดยทำการทดสอบจำนวน 30 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกับกลุ่มผู้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) สำหรับแบบสอบถามที่การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.863 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.700 (Cronbach, 1990) จึงสรุปได้ว่าสามารถนำแบบสอบถามนี้ไปใช้ได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกแบบเรียงลำดับ (Ordered Logistic Regression) โดยใช้ทดสอบสมมติฐานในส่วนที่ 2 ซึ่งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยตัวแปรตาม คือ การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล และตัวแปรต้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ลักษณะประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และเครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ใช้) และ 2) ความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) การศึกษาหรือวิจัยครั้งนี้เป็นการหาปัจจัยที่ตัวแปรอิสระนั้นส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งจะทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใด ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามและทำการสร้างแบบจำลองการในคาดคะเน โดยใช้ตัวแปรอิสระเป็นตัวคาดคะเนตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

การคาดคะเนผลกระทบ	ความถี่	ร้อยละ
ลบ	133	10.6
ไม่แน่ใจ	996	79.7
บวก	121	9.7
รวม	1,250	100.0

ระดับการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจซึ่งแสดงในตารางที่ 1 พบว่า ประชากร 121 คน (9.7%) มีการคาดคะเนผลกระทบเป็นไปในทิศทางบวก ประชากร 996 คน (79.7%) มีการคาดคะเนเป็นไปในทิศทางไม่แน่ใจ และประชากร 133 คน (10.6%) มีการคาดคะเนผลกระทบเป็นไปในทิศทางลบ

การกำหนดกลุ่มค่าคะแนนระดับการคาดคะเนจาก normal distribution เกิดจากค่า mean + ½ sd และ - ½ sd โดยค่า mean เป็น 2.8699 และ SD เป็น 0.5477 แบ่งเป็นเกณฑ์ได้ดังต่อไปนี้

หากมีคะแนน 1 – 2.55	คือ มีการคาดคะเนผลกระทบเป็นไปในทิศทางที่เป็นลบ
หากมีคะแนน 2.56 – 3.14	คือ มีการคาดคะเนผลกระทบเป็นไปในทิศทางที่ไม่แน่ใจ
หากมีคะแนน 3.15 ขึ้นไป	คือ มีการคาดคะเนผลกระทบเป็นไปในทิศทางที่เป็นบวก

จากการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกแบบเรียงลำดับ (Ordered Logistic Regression) ของตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ ลักษณะประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และเครื่องมือสื่อสารคอมพิวเตอร์ที่ใช้) และความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) พบว่า มีเพียงแค่ระดับการศึกษาและค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p = 0.05$) โดยปัจจัยของประชากรศาสตร์อื่น ๆ ไม่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ดังนั้น ระดับการศึกษาและค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารจึงเป็นตัวแปรอิสระที่เหมาะสมสำหรับใช้พยากรณ์ การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลหรือตัวแปรตาม

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการศึกษาและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารในแต่ละทิศทางของการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

TOTALIMPACT ^a		B	Wald	Sig.
การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นลบ	Intercept	-0.908	4.176	0.041
	SCORE*	0.139	4.165	0.041
	น้อยกว่าปริญญาตรี	-0.505	0.764	0.382
	ปริญญาตรี*	0.966	7.691	0.006
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	0 ^b	.	.
การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่ไม่แน่ใจ	Intercept	1.552	24.207	0.000
	SCORE*	0.177	4.384	0.023
	น้อยกว่าปริญญาตรี	0.082	0.049	0.825
	ปริญญาตรี*	0.574	3.723	0.044
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	0 ^b	.	.

a: กลุ่มอ้างอิงการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นบวก

*: Significant < 0.05 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 2 สามารถเขียนสมการถดถอยลอจิสติกเชิงอันดับ ได้ 2 สมการ ดังนี้

สมการที่ 1 คือ การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นลบ

$$\ln \ln \left[\frac{p_1}{p_2} \right] = -0.908 + 0.139x_1 + 0.966x_2$$

สมการที่ 2 คือ การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่ไม่แน่ใจ

$$\ln \ln \left[\frac{p_2}{p_3} \right] = 1.552 + 0.177x_1 + 0.574x_2$$

จากที่กล่าวมาความน่าจะเป็นสะสมในแต่ละทิศทางการคาดคะเนของตัวแปรตามจะเป็นได้ดังต่อไปนี้

1. ความน่าจะเป็นสะสมของกลุ่มการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นลบ

$$\pi_1 = \frac{\exp[\alpha_1 + \beta x]}{1 + \exp[\alpha_1 + \beta x]} = \frac{e^{-0.908 + 0.139x_1 + 0.966x_2}}{1 + e^{-0.908 + 0.139x_1 + 0.966x_2}}$$

2. ความน่าจะเป็นสะสมของกลุ่มการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางไม่แน่ใจ

$$\pi_2 = \frac{\exp[\alpha_2 + \beta x]}{1 + \exp[\alpha_2 + \beta x]} = \frac{e^{1.552 + 0.77x_1 + 0.574x_2}}{1 + e^{1.552 + 0.77x_1 + 0.574x_2}}$$

3. ความน่าจะเป็นสะสมของกลุ่มการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นบวก (π_3) เท่ากับ 1

จากการหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยลอจิสติกเชิงอันดับของระดับการศึกษาแต่ละระดับ และระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นลบ เมื่อเทียบกับการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นบวก ปริญาตรีมีค่า 0.0062 และมีระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารอยู่ที่ 0.041 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ปริญาตรีและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่เป็นลบหรือการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่เป็นบวก แสดงว่า ปริญาตรีและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่เป็นลบและบวก เพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญาตรีนั้นไม่มีระดับนัยสำคัญเมื่อเทียบกับผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญาตรีกับปริญาโทหรือสูงกว่า

จากการหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยลอจิสติกเชิงอันดับของระดับการศึกษาและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่ไม่แน่ใจเมื่อเทียบกับการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจทิศทางที่เป็นบวก ปริญาตรีมีค่า 0.044 และมีระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีค่า 0.023 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ปริญาตรีและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่ไม่แน่ใจหรือการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่เป็นบวก แสดงว่าปริญาตรีและระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบทิศทางที่ไม่แน่ใจและบวก เพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญาตรีนั้น ไม่มีระดับนัยสำคัญเมื่อเทียบกับผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญาตรีกับปริญาโทหรือสูงกว่า

ตารางที่ 3 ข้อมูลความเหมาะสมของโมเดล (Model Fitting Information) ของระดับการศึกษาและค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) ที่ใช้พยากรณ์การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล

Model	-2 LOG likelihood	Chi-Square	Degrees of freedom (df)	Significant (Sig.)
Intercept Only	200.958			
Final	187.151	13.807	3	0.003

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า โมเดลที่ใช้ระดับการศึกษาและค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) ในการพยากรณ์ (Final) มีค่า -2 Log Likelihood น้อยกว่าโมเดลที่ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดในการพยากรณ์ (Intercept Only) อยู่ 13.807 ซึ่งก็คือ ค่า Chi-Square โดยค่านัยสำคัญของโมเดลนี้ คือ 0.003 ($p = 0.003$) ซึ่งน้อยกว่า 0.05

จึงกล่าวได้ว่า การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา และค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 4 ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลหรือความสามารถในการพยากรณ์การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล (ตัวแปรตาม)

Cox and Snell	0.011
Nagelkerke	0.015
McFadden	0.009

โดยทั่วไปแล้วค่าสัมประสิทธิ์แสดงการตัดสินใจ (coefficient of determination) หรือค่า r-squared ในการวิเคราะห์สมการถดถอยยิ่งสูง หมายถึง โมเดลที่ใช้แล้วยิ่งดีหรือยิ่งมีความเหมาะสมกับข้อมูล โดยมีค่าสูงสุด คือ 1 อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติสมการถดถอยไม่สามารถคำนวณค่า r-squared ที่มีคุณสมบัติของ r-squared ทั้งหมดได้ ดังนั้น ค่า pseudo r-squared จึงถูกคำนวณแทน (IBM Knowledge Center, 2021) โดยค่า pseudo r-squared สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือความผันแปรในการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกได้เช่นเดียวกับค่า r-squared จากตารางที่ 4 ได้ทำการนำตัวแปรอิสระที่เป็นระดับการศึกษาและตัวแปรร่วมระดับการรับรู้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารนำมาวิเคราะห์ผ่านโปรแกรม SPSS ได้ค่า Cox and Snell R-squared เท่ากับ 1.1% และค่า Nagelkerke R-squared เท่ากับ 1.5% ซึ่งค่าที่ได้ค่อนข้างน้อยอาจจะมีตัวแปรอื่นที่มีความสำคัญแต่ไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ กล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสัมพันธ์กันและยังสามารถอธิบายอีกได้ว่าแบบจำลองนี้ใช้ได้ผล

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในสมการถดถอยของระดับการศึกษาและค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO)

	Estimate	Std. Error	Wald	df	Sig.
Threshold [การคาดคะเน = 1.00]	-2.712	0.261	107.788	1	0
[การคาดคะเน = 2.00]	1.703	0.247	47.43	1	0
Location SCORE	-0.077	0.038	4.165	1	0.041
[น้อยกว่าปริญญาตรี=.70]	0.208	0.278	0.558	1	0.455
[ปริญญาตรี=3.13]	-0.51	0.179	8.105	1	0.004
[ปริญญาโทหรือสูงกว่า=8.40]	0a	.	.	0	.

จากตารางที่ 5 Threshold แสดงค่าจุดแบ่งแยกของตัวแปรตาม (ในที่นี้ คือ การคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจระหว่าง ลบ ไม่แน่ใจ และบวก) แบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ ซึ่งจากตารางที่แสดงนี้ Threshold นั้นมีระดับนัยสำคัญ ดังนั้น การแบ่งแยกการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจ (การคาดคะเน) ซึ่งเป็นตัวแปรตามออกเป็น ลบ ไม่แน่ใจ และบวก โดยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบเรียงอันดับ (Ordered Logistic Regression) มีความเหมาะสมถูกต้อง และไม่จำเป็นต้องยุบรวมระดับของตัวแปรตาม ในส่วนของ Location นั้นจะแสดงค่าที่ได้มาจากตัวแปร

อิสระ ซึ่งสัมพันธ์กับการถดถอยของตัวแปรปริญญานั้นมีระดับนัยสำคัญ ในส่วนสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรน้อยกว่าปริญญานั้นไม่มีระดับนัยสำคัญ ซึ่งจากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าหากค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลให้เกิดการคาดคะเนลดลง 0.077 เท่า และหากประชากรมีการศึกษาในระดับน้อยกว่าปริญญตรี เมื่อมีการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นระดับปริญญตรี จะไม่มีนัยสำคัญต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ ($p = 0.455$ ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญ) แต่หากประชากรมีการศึกษาในระดับปริญญตรีแล้ว เมื่อมีการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นปริญญโทหรือสูงกว่า การเปลี่ยนแปลงนี้จะมีนัยสำคัญ ($p = 0.004$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญ) โดยกล่าวได้ว่า หากประชากรมีการศึกษาในระดับปริญญตรีแล้ว เมื่อมีการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นปริญญโทหรือสูงกว่า จะมีโอกาสที่การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจลดลง 0.51

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล คือ ระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มระดับการศึกษาจากปริญญตรีเป็นปริญญโทจะส่งผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลในทิศทางลบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากการสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ ความรู้ และความสามารถ ยังมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ก็มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ที่เพิ่มขึ้น มีประสบการณ์ที่มากขึ้น และมีทักษะต่าง ๆ ที่ดีขึ้น จึงทำให้มีการคาดการณ์ในเชิงลบ เนื่องจากต้องคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ ด้านอย่างรอบคอบมากขึ้น มีการมองปัญหา สาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในมุมที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vaarmets, Liivamagi และ Talpsepp (2019) ที่ประเมินว่าความฉลาด ระดับการศึกษาและการเรียนรู้ส่งผลต่อผลการจัดการ และความสามารถในการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของความฉลาดในการส่งผลต่อความสามารถในการจัดการ หากมองในมุมที่แคบลง การคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจนอกจากอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์และความชำนาญของผู้วิเคราะห์เพื่อนำมาคาดคะเนผลกระทบทางเศรษฐกิจแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อนำมาประกอบในการคาดคะเนก็สำคัญ (Rahman, Zhang and Dong, 2019) ดังนั้น การศึกษาย่อมมีอิทธิพลต่อการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นกระบวนการในการนำไปสู่การคาดคะเนด้วย

นอกจากระดับการศึกษาแล้ว ความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations: IO) ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการศึกษานี้ที่ส่งผลต่อการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ๆ เป็นอย่างดี ย่อมส่งผลให้การวิเคราะห์และการคาดคะเนผลกระทบต่าง ๆ เป็นไปอย่างแม่นยำ ไม่เอนเอียงไปทางที่ดีเกินจริงหรือเลวร้ายเกินจริง เป็นการคาดคะเนโดยอาศัยหลักความเป็นจริงซึ่งมีพื้นฐานมาจากความรู้ความเข้าใจของผู้วิเคราะห์ ไม่ถูกหลอกลวงโดยข้อมูลที่เป็นเท็จ โดยการคาดคะเนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในการศึกษานี้เป็นการคาดคะเนของบุคคลทั่วไป จึงถือเป็นการพยากรณ์เชิงปริมาณที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ซึ่งหากผู้ทำการคาดคะเนไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ย่อมส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการคาดคะเนได้ (สัญญา เคนาภูมิ, 2562) การคาดคะเนผลกระทบเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

มักจะถูกนำไปใช้เชิงการเมือง ดังนั้นความเห็นอาจเป็นบวกหรือลบขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละฝั่ง ในทางการเมือง เราจึงมักเห็นการนำลักษณะของปฏิบัติการเชิงข้อมูลข่าวสารนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มตัวเอง (สรลักษณ์ พงษ์โพธิ์ และยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2564)

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอ้างอิงมาจากการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ระดับการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล ดังนั้น ภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาพื้นฐานให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อที่ประชาชนรุ่นใหม่จะได้รู้เท่าทันข่าวลวงที่เกิดจากการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารทำให้ไม่หลงเชื่อโดยง่ายและมีการคิดวิเคราะห์ข่าวสารต่าง ๆ ตามความเป็นจริงมากขึ้น ทำให้การคาดคะเนต่าง ๆ รวมถึงการคาดคะเนผลกระทบด้านเศรษฐกิจ มีพื้นฐานมาจากการเป็นจริงไม่ใช่จากข่าวลวง ซึ่งจะส่งผลดีอย่างมากต่อผู้รับสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อนักลงทุนรายย่อยและผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ลงทุนไม่เสียผลประโยชน์จากข้อมูลที่ได้การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้การลงทุนในประเทศมีความเจริญก้าวหน้า

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยนี้เน้นไปที่การศึกษาเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาในเชิงปัจจัยพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจเพียงเท่านั้น เพื่อที่จะให้เกิดความสมบูรณ์ของการศึกษามากขึ้นในครั้งถัดไปควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น สำนักข่าวที่ติดตามบ่อยที่สุด แพลตฟอร์มที่ใช้ดูหนัง ซีรีส์ สารคดี บ่อยที่สุด อาทิ Netflix, WeTV, Viu, AisPlay, LineTV, TrueID, AppleTV เป็นต้น ซึ่งถ้าหากได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมก็จะยิ่งทำให้ข้อมูลนั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง. (2559). การปฏิบัติการข่าวสารกับความมั่นคงของชาติ, *รัฐสาริรักษ์*, 58(3), กันยายน-ธันวาคม 2559, หน้า 69-78.
- วัชรินทร์ แก่นทอง, (2560). การปฏิบัติการข่าวสารภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของกองทัพไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. วิทยาลัยการทัพบก.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2559). การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication: SC) และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations: IO) ของกองทัพไทย: แนวทางการดำเนินงานในอนาคต. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สรลักษณ์ พงษ์โพธิ์ และยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2564). รูปแบบการสื่อสารและแนวคิดการปฏิบัติการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติด้านการเมืองผ่านสื่อออนไลน์, *วารสารนิเทศศาสตร์*, 39(1), มกราคม-เมษายน 2564, หน้า 121-137.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2562). แบบการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ, *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 3(3), กันยายน-ธันวาคม 2562, หน้า 103-126.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). **จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามอายุ เพศ ภาค และจังหวัด ปี พ.ศ.2562**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>, เข้าดูเมื่อวันที่ 07/02/2564.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**, 5th edition. New York: Harper & Row.
- IBM Knowledge Center. (2021). **Pseudo r-Squared measures**, [Online]. Available HTTP: https://www.ibm.com/support/knowledgecenter/en/SSLVMB_23.0.0/spss/tutorials/plum_germcr_rsquare.html, access on 10/02/2021.
- Rahman, J. Zhang, J., & Dong, S. (2019). Factors affecting the accuracy of analyst's forecasts: A review of the literature, **Academy of Accounting and Financial Studies Journal**, vol. 23(3), June 2019, pp. 1–18.
- Vaarmets, T., Liivamagi, K., & Talpsepp, T. (2019). How does learning and education help to overcome the disposition effect?. **Review of Finance**, vol. 23(4), July 2019, pp. 801–830.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**, 3rd edition. New York: Harper and Row Publications.